

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 153 (2715) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 7

Honvédcsapataink egy része már a Dnyeszteren túl üldözi az ellenséget

A német-román haderő Beszarábiában nyomul előre. Északon a Dúna alsó-folyósáig és a Nyeper szakaszáig

CSERNOVICOT ELFOGLALTÁK A NÉMET-ROMÁN CSAPATOK

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. honvéd vezérkar főnöke július 7-én a következő jelentést adta ki:

A magyar csapatok szombaton és vasárnap erős ellenséges oldaltámadásokat vertek vissza. Repülőgépeink a földi csapatok harcában igen hatásosan és eredményesen működtek közre. A harcokban különösen kitűntek a gépesített és páncélos csapatok. Egyes részeken már a Dnyeszter keleti partján nyomulnak előre.

Ankarából jelenti a NTI: Törökországban nagy meglepetést keltettek az oroszországi német sikerek. Senkiséme gondolt a Szovjetunió győzelmére, azonban erősebb ellenállást vártak a szovjetcsapatoktól. Az Izmir című lap szerint

a Szovjetunió elleni háború első szakasza befejeződött.

A második szakasz bizonyára mozgóháború lesz. A lap szerint a szovjet-hadsereg kudarcának oka az, hogy nincsenek képzett tisztjeik. A szovjet-kormány annakidején árulás címén harmincezer tisztet mérszáraltatott le. Ennek most mutatkoznak a következményei. (MTI)

MEGPECSETELŐDÖTT A HANKOI SZOVJET HELYŐRSÉG SORSA

Rómából jelenti: (MTI) A Popolo d'Italia helsinki különtudósítója jelenti, hogy a hankói szovjetorosz támaszpont helyzete hasonló Tobrukéhoz. Hanko minden oldalról zárral van körülvéve. A finn tüzérség egész nap lövi az erődítményt. 20.000 szovjet katonára van Hankóban. A bezárt szovjet-oroszok helyzete mindamellett kedvezőtlenebb a tobruki angolok helyzeténél, mert a bolsevisták nem igen tudnak utánpótlást eljuttatni nekik. A hankói szovjet helyőrségnek előbb-utóbb meg kell magát adni.

EDEN SEGÍTSÉGET IGÉRT A SZOVJETNEK

Rómából jelenti a MTI: A Stefani Iroda diplomáciai szerkesztője jelenti: Eden angol külügyminiszter segítséget ígért a Szovjetunióknak. Szovjet részről megállapítják, hogy az edgidi segítség jelentéktelen. Szovjet részről arra számítottak, hogy Anglia Németország elleni nagy támadásokkal lényeges német erőket köt le és ezzel nagymértékben enyhíti a Szovjetunió elleni nyomást. Amerikai vélemény szerint Eden beszédének nem volt más célja, minthogy befolyásolja a szovjet hangulatát és enyhítse az ott mutatkozó és egyre fokozódó nyugtalanságot.

Berlinből jelenti a MTI: A Völ-

kischer Beobachter hétfő reggeli számában Göbbels cikket ír, amelyben leplezi a szovjetparadicsomot, amelyről megállapítja, hogy legagyafurtabb

A német véderő főparancsnokság legújabb harctéri jelentése

A német legfőbb hadvezetőség hétfőn délután a következő hivatalos jelentést adta ki:

Az egyesült német és román haderők Beszarábiában teraszzerűen nyomulnak előre a Dnyeszter felé.

Csernovicot elfoglalták ezek a haderők.

Az északi harcvonalszakaszon működő német haderő a Dúna folyam

népcsalas. Szétosztja az angoloknak azt a reményét, hogy a birodalom katonái, közvetlen érintkezésbe kerülve a bolsevizmussal, maguk is megfertőződnek. Most megismerkedtek a bolsevizmussal, amely tömegesalásnak bizonyult.

Washingtonból jelenti a MTI: A külügyminiszterium szóvivője közölte, hogy az Egyesült Államok nem vállalja el sem a szovjet, sem a francia érdekek védelmét.

Cikkében beszámol arról, hogy a Jarosláv közelében levő fogolytáborban találkozott olyan foglyokkal, akiket minden katonai kiképzés nélkül küldtek az arcvonalra. Az óriási táborban ötvenezer fogoly számára van hely. A tiszteknek, azonkívül, amit magukkal hordanak, nincsen semmiük. Arra a kérdésre, hogy miért jarnak cipő nélkül, azt válaszolták, hogy eladták a cipőt, mert nem volt pénzük cigarettára.

Beszámolt a tudósító a táborban elhelyezett foglyok népiségi tarkaságáról. Az ukránok voltak többségben. A foglyoknak kivétel nélkül volt valamiféle kifogásuk Sztalin ellen.

A foglyok egy csoportja hangosan adott kifejezést annak, hogy miért nem engedik őket szabadon, hogy segítsenek a Szovjet üldözésében.

Arra a kérdésre, hogy valaha látták-e Stalint, egy orosz fogoly azt felelte, hogy csak a képeit ismerik, mint-hogy Stalin nem mer a nép előtt mutatkozni. Egyik fogoly sem tudja, mit várjon a jelentől. Nem voltak kommunisták. Nem kaptak rendes hatónai kiképzést és fogalmuk sem volt arról, hogy milyen a korszerű háború. Egyik sem tartotta szükségesnek, szolidárisnak mutatkozni a bolsevista rendszerrel. (MTI)

ANGLIA AMERIKA NÉLKÜL ELBUKIK

Buenos-Airesből jelenti a NTI: A Nazional munkatársa beszélgetést folytatott Wavell tábornokkal, aki kijelentette, hogy Anglia Amerika teljes részvéte nélkül nem tud győzni. (MTI)

Az angol hírszolgálat Kairóból jelenti, hogy Wavell tábornok nyilatkozott az újságírók előtt a középkeleti helyzetről is. Hangsúlyozta, hogy a szíriai hadjárat kissé elhúzódik. A szíriai francia csapatok említésre méltó szívóssággal harcolnak. Beismerte, hogy az egyiptomi határ mentén az angol csapatokat visszavonulásra kényszerítették, de a brit haderő morálja jó. A szovjet háború által lélekezethez jutottak a brit erők és időt nyertek a pihe-néshez és kiképzéshez. A német-szovjet háború további hatásait nehéz követni. (MTI)

Newyorkból jelenti a NTI: Wilkie volt elnökjelölt rádióbeszédében a következőket jelentette ki: Egész bizonyos, hogy rövid időn belül felhasznál-

A szovjet feladta a Kárpátok vonalát

Rómából jelenti a MTI: A Corriere della Sera a következőket írja: A magyar és német csapatok előnyomulása sik vidéken folyik tovább. A hegyi terepen túl vannak. A szovjet hadvezetőség sietve feladta a Kárpátok jól védhető vonalát. Itt-ott igen heves ellenállást fejtenek ki, de nem tudnak komoly akadályokat gördíteni a német és a magyar csapatok útjába.

A magyar felderítő repülőgépek megállapították, hogy a szovjetorosz csapatok és a hatóságok teljesen kiürítették a nagyobb nyugat-galiciai központokat és csak szabad-csapatokat hagytak hátra. Ezek ugyan a rendes hadsereg egyenruháját viselik, de feladatuk, hogy orvul megtámadják a bevonuló katonákat, megmérgezzék a kutakat, vízvezetéseket és robbanó csapdákat létesítsenek, továbbá felgyújtják a benzin-tartályokat.

A német és a magyar hadvezetőség a legszigorúbb rendelkezéseket hozta és megtiltotta más, mint a katonai hatóságoktól származó ételek és italok elfogyasztását. Hogy a szovjetek megmérgezték az ételeket és kutakat, arról úgy győződtek meg, hogy sok helyütt szovjet katonák holttestét találták, amelyeken külső sérülés nem volt látható és a boncoláskor megállapították, hogy mérgezésnek estek áldozatul.

Az orosz foglyok harcolni akarnak a szovjet ellen

Stockholmból jelenti a NTI: „A szovjet-tisztiztek meztláb járnak”. „A bolsevista foglyok ellenséges érülettel viseltetnek Stalin ellen” címek alatt közli a Stockholmi Tidningen tudósítójának beszámolóját. A tudósító résztvett az újságíróknak a keleti arcvonalon tett útján.

Stockholmból jelenti a NTI: „A szovjet-tisztiztek meztláb járnak”. „A bolsevista foglyok ellenséges érülettel viseltetnek Stalin ellen” címek alatt közli a Stockholmi Tidningen tudósítójának beszámolóját. A tudósító résztvett az újságíróknak a keleti arcvonalon tett útján.

Ják az Egyesült Államok hajóhadát az amerikai mezőgazdaság és gyáripar Angliába küldendő termékeinek biztosítására. (MTI)

PERUI CSAPATOK TAMADAST INTÉZTEK EQUADORI HATÁRERŐDÖK ELLEN

Zürichből jelenti a Budapesti Tudósító: A Neue Zürcher Zeitung washingtoni tudósítója jelenti, hogy a perui csapatok támadást intéztek hat equadori határerődítmény ellen. Órákig tartó csata fejlődött ki, amelynek kimeneteléről még nincs megbízható jelentés. (MTI)

A SZIRIAI OLAJFORRÁSOKAT AKARJÁK ELÉRNI AZ ANGOLOK

Vichyből jelenti a NTI: Beirútból érkezett jelentések szerint a helyzet Dél-Szíríában nem változott. Brit felderítő osztagok előretörték az olajvezeték négyes számú órhelye felé. Brit gépesített osztagok Recce felé közelednek. Egy másik hadoszlop Merdzsum felé tör előre. (MTI)

ELHALLGATTÁK A TOBRUKI ANGOL ŰTEGEKET A NÉMET REPÜLŐK

Berlinből jelenti a NTI: A német légierő az angol hajózás ellen intézett támadásokon kívül, két angol repülőter ellen is támadást intézett. Az egyik repülőteren egy gépszín beomlott, a másikon több gépszín lángborult. Több kikötőt is ért bombatalálat. Anglia délkeleti partján. Harci repülőgépek és zuhanóbombázók tegnap Tobrukban az angol léghatár és tüzérségi állásokat támadták és több űteget elhallgattattak. (MTI)

Berlinből jelenti a NTI: A brit légierő a hétfőre virradó éjjel gyengébb egységekkel robbanó és gyújtóbombákat dobott le Nyugat-Németországban, amelyekkel csak lakónegyedekben okozott kisebb károkat. A támadás során az éjjeli vadászok hat brit gépet lőttek le. (MTI)

JAPÁN FLOTTÁJA A CSENDES OCEÁNON TELJESEN URA LEHET A HELYZETNEK

Tokióból jelenti a MTI: A japán fővárosban előadásokkal ünnepelték meg a csuzimai csata évfordulóját. Különösen érdekes rádióbeszédet mondott ez alkalommal Hiraide kapitány, a japán hadügyminisztérium sajtófőnöke. Fejtégetéseit azzal kezdte, hogy a csuzimai és a mostani flotta között óriási különbségek fedezhetők fel. A csuzimai hajóhad külföldön épített egységekből állott. A mai japán flotta ötszáz egységből és négyezer repülőgépből áll.

Japán flottája abban a helyzetben van, hogy a Csendes óceán nyugati részében teljesen ura lehet a helyzetnek.

A kínai partok blokádját kétszáz hadihajóval hajtják végre.

Háromszáz hadihajó készen áll az óceán területek védelmezésére. Ha háború tör ki Japán és az Egyesült Államok között, Amerikának lényegében csak guerilla eszközök állanak rendelkezésére. Ha az Egyesült Államok egész flottáját erre a célra vonnák össze, sem lenne elegendő arra a feladatra, hogy Japánt megtámadja.

A legnagyobb nehézségekbe ütközik, ha azt a feladatot tűzik maguk elé, hogy tengeralfjárókkal és repülőgépekkel olyan módon bánjanak el Japánnal, mint ahogyan Németország tette Angliával.

Komoly intézkedés történt a nagyváradai munkanélküli szakmunkások elhelyezésére

Julius 9-től 12-ig okvetlenül jelentkezzenek irataikkal az érdekeltek az Állami Munkaközvetítőnél

Nagyvárad. Saját tud. Mint lapunkban közöltük, a nagyváradai Állami Munkaközvetítő felhívást intézett a nagyváradai munkanélküli szakipari és segédmunkás (gyárimunkásokhoz), hogy július 9-től abc sorrendben jelentkezzenek a munkaközvetítő, Szilágyi Dezső utcai hivatalában: ahol összeírják és állami intézkedés folytán augusztus 2-án munkába helyezik a munkanélkülieket.

A Munkaközvetítő lapunk útján kéri fel az érdekelteket munkásokat, hogy a sorrendet okvetlenül tartásuk be, mert a jelentkezés határidejét július 12-én le kell zárni és fel kell juttatni a budapesti központhoz. Innen már megállapított terv szerint rendezés munkabérek megfizetése mellett osz-

ják be a munkásokat megfelelő munkakörbe. Saját érdekében cselekszik tehát minden munkanélküli, ha irataival felszerelve (munkakönyv, segédlevél, bejelentőlap és katonai igazolvány) jelentkezik, mert az összeírás ennek alapján történik s későbbi jelentkezéseket nem lehet figyelembe venni.

A sorrend betartása is fontos, mert mintegy 1000 munkás összeírásáról van szó s ha a névsor szerinti jelentkezést nem tartják be az érdekeltek, felesleges zavarok és akadályozások merülnek fel.

Mint értesülünk, a munkabáhhelyezés rendkívül kedvező helyen és módon történik.

Eltemették kincseiket a szarajevói zsidók

A zsidó temetőből óriási értékeket hantoltak ki a hatóságok

Rómából jelenti (MTI): A Stefani iroda tudósítója Serajevóból érkezett görög újságírók elbeszélése alapján beszámol arról, hogyan akarták kijátszani a szarajevói zsidók a megszálló németeket.

Feltűnt a hatóságoknak, hogy a zsidók körében, akik Jugoszlávia zürzavaros utolsó napjaiban még hatalmas üzleteket bonyolítottak le, rendkívül megnövekedett a halandóság. Nem múlt el egy hét sem anélkül,

hogy néhány jobbmodu zsidó el ne temettek volna a hatóságok gyantát fogtak és vizsgálatot indítottak. Egy Salamon nevezetű dugszday zsidó temetési menetet feltartóztatták és felnyitották a koporsót. A koporsóban nagymennyiségű aranyat, drágakövet és perzsaszőnyegeket találtak. Ezek után elrendelték az utóbbi napokban elhunyt zsidók sírjainak felnyitását. A sírokban óriási értékű kincset találtak.

Kinevezések a nagyváradai postán

A Budapesti Közlöny július 6-iki számában közzétett rendelet szerint a Kormányzó Ur Ófőméltósága a kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbízott magyar királyi iparügyi miniszter előterjesztésére dr Erdélyi Géza m. kir. postaigazgatónak, a nagyváradai postaigazgatósági kerület vezetőjének m. kir. postafőigazgatói címet és jelölget adományozta. A Főméltóság Ur néhány nappal előbb dr Erdélyi Géza m. kir. postafőigazgatót a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészeknek postai megszervezésével kapcsolatban kifejtett kiváló és eredményes munkásságáért elismerésben részesítette.

A kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbízott m. kir. igazságügyi miniszter a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyrészi országrészen román szolgálatból átvett alábbi postaalakalmazottakat kinevezte. Nagyvárad: Pap Sándort postatitkár, Adorján Menyhértet postafőellenőrre, Dallos Mártont és Kiss Gyulát postatisztá, Bihari Barnabás, Cserny Elemér, Simonszky Pál és Vadász Ferencet I. osztályos postatisztá, Balk Gyula és Bognár Lajos II. osztályos postatisztá, Oláh János, Cséva Péter és Dringó Ferencet postaelenőrre, Endorffer László, Kevanda Tibor, Ábrahám György, Széles József, Fogas Jenő, Szilágyi János, Ricza József, Kiss Lajos, Papp János, Szakadát János, Opluschil István, Szalkay Zoltán, Ujvary Béla, Kirchmayer István és Korak Gyulát postasegédellenőrre, Hirni István, Schnelber Jenő, Fekete Sándor, Lukács Sándor, Mell Vilmos és Nichita Jánost postasegédítisztá kinevezte.

A posta üzemi női szakán postaelenőrre Guy Ilonát, Marossy Paulát, öz. Kiss Gyulánét és öz. Weber Ernőné. Postasegédellenőrre: Tóth Marcellát, Gyalay Mihályné és Varga Bélánét. Postasegédítisztóné: Heinzel Stefánia, Nagy Istvánné, Lukács Vilma, Mazarean Vazuiné, Oláh Mária és Zászló Herminát.

A posta műszaki üzemi szakán postaműszaki ellenőrre Tibá Sándort és Bánay Sándort, postaműszaki segédellenőrre Szabó Lajost.

Postakezelőknél postakezelővé Körössy Józsefné, Gyuricza Erzsébet, Senor Margit, Fröhlich Gusztávné, Szabó Klára, Szücs Józsefné, Gyuricza Margit, Bajor Béláné, Kovács Erzsébet és Dallos Mártonné.

A posta altisztai szakán I. osztályú postaszakaltisztá Pecz Pált, II. osztályú postaszakaltisztá Molnár Demeter, Szántó József, Kudor Jánost a II. fizetési csoportba. A III. fizetési csoportba I. osztályú postaalitá: Biró Ferenc, Juhos Sándor, Balog Zsigmond, Rontó György, Hencz Mihály,

Kaba József, Gróza Miklós, Czicz Tivadar, Luczai Mihály, Blága György, Hugya László, Gavrucic János, Beringye György, Papp Mihály, Goró János, Zsurzsa Demeter és Talhos Györgyöt. A IV. fizetési osztályba II. osztályú altisztá: Kujbus György, Florucz Florean, Horváth Gyula, Beringye György (II.), Fekete Péter, Filip János (IV.), Szarka Tivadar, Mihálka János, Fogas Dezső, Pintye János, Alj Mihály, Mézáros Flórián és Gerdán Jánost.

A posta műszaki segédszemélyzetének szakán az I. fizetési csoportba Papp Lászlót, a III. fizetési csoportba Kolháry Szabó János, Laczkó Péter, Solyom Imre, Szikszay István és Varga Józsefet.

Megkezdődnek a városi közmunkálatok

Felszólította a város az alkalmazottakat, hogy azonnal kezdjék meg a munkát

Nagyvárad. Saját tud. A belügyminiszter jóváhagyta a járványkórháznál tervezett alorvosi gondnoki és ápolónői állások szervezésére vonatkozó városi határozatot. Dr. Gyapay László helyettes polgármester intézkedett, hogy a kisgyűlés határozata értelmében a Közüzemi Székház munkálatai a legsürgősebben meginduljanak.

A vállalkozókat felszólították e célból, hogy a munkát azonnal kezdjék meg.

Elsősorban a föld-, kőműves- és elhelyező munkálatokról van szó. A színháznál 65 ezer pengős beruházási munkálatokat végeztet a város. A 28 ezer pengős villanyszelvény munkálatokra ajánlatokat kér a város, a többi munkát pedig kisiparosokkal azonnal megkezdeti. házi kezelésben. A Népfürdő építésére nyolcnapos határidővel írják ki a pályázatot, a hónap második felében megindul az építkezés.

A város közúthoz tartozó biharhágói utat 100 ezer pengős költséggel megépítették a város.

Ez az út nyolc községet köt össze Nagyváraddal. A munkálatok vezetésére mérnököt kértek a kereskedelmi minisztériumtól, aki hétfőn már jelentkezett is a mérnöki hivatalnál. A hónap közepén megkezdődik a Teleki-utca 550 méteres szakaszának átépítése is, úgyhogy nem lesz elegendő munkás, viszont ezeket a munkákat meg a nyár folyamán kell kivitelezni, így idegenből kell munkásokat hozni.

Ugyancsak a kisgyűlés határozata értelmében a Mussolin-tér mellett vezetendő út munkálatait még e héten valószínűleg adja a helyettes polgármester.

Pk. 11049—941.

Árverési hirdetmény

Weisz Testvérek végrehajtató javára dr. Nemes István ügyvéd 500 pengő követelése és jár. erejéig 1941. évi július hó 15-ik napján d. e. 11 órakor Bárádon adások lakásán a berettyóújfalui kir. járásbíró 543—941. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1310 pengő becsértékű alábbi ingóságok: butorok, 1 írógép, 14 q buza, 4 q tengeri, 1 szekér, 1 kocsis bíróság elárvereztetnek

Berettyóújfalú, 1941. június 16

Faragó Antal,
kir. bír. végrehajtó

Honvédeink a Dnyeszter vonalán üldözik a szovjet csapatokat

A szovjet ellenállása az egész vonalon megtört

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. honvéd vezérkar főnöke közli: **Julius 5-ike folyamán csapataink elérték a Dnyeszter vonalát. Az erős szovjet utóvéd némely helyen elkeseredett ellenállással igyekeznek a folyón át való visszavonulást fedezni.**

Körösmező. (MTI.) A honvédség előnyomulásával szemben mutatkozó ellenséges ellenállás megtört. Az erdős hegyvidéken az ellenállási vonalak egész rendszerét létesítették a szovjet uralom alatt. Az ellenállási vonalak a védelmi berendezések most az ellenállás megtörése után könnyebben kerülnek a magyar csapatok birtokába. A szovjet utóvédek legfőbb igyekezete arra irányul, hogy az utakat szétrombolják. A magyar csapatok ezt a nehézséget is elhárítják és az egész arcvonalon folyamatosan üldözik az ellenséget.

DIADALKAPUVAL FOGADTA AZ UKRÁN LAKOSSÁG A HONVÉDEKET

Lavocne. (MTI.) A honvédség által

felszabadított galíciai lakosságon a bolsevista rendszer a másfél év alatt mélyre ható változtatásokat végzett. A határvidékről teljesen eltávolították a lakosságot. A hadiövezeten túl lévő vidékről is ezrével távolították el az ukránokat és helyükbe nagy oroszokat telepítettek. Ezek természetesen nem várták meg a magyar csapatokat hanem elmenekültek. A hegyvidékről lassan visszamerészkedő ukrán lakosság sűrűsödő állapotban van. Különösen az élelmiszerekkel van baj. A feszültség első napjaiban behajtották a lakosságot a jövő évi adót is. Az agyonsanyargatott lakosság megindító jelenetek közt hálálja meg az élelmiszerszállítást. Hálájuk kifejezéséül mindenütt diadal- kaput emeltek.

Egy hét alatt 300 ezer hadifogoly

(Vezéri főhadiszállás.) (NTI.) A véderőparancsnokság közli: Keleten tervszerűen folynak a hadműveletek az úgynevezett Sztalin-vonal ellen. Június 22-től július 5-ig kerekén 300 ezer szovjet katonát ejtettünk foglyul. A légiőráadások során csupán Zsitomirnál 500 tehergépkocsit pusztított el. A légiőráadások vasárnap virradó éjjel támadta Szmolenszket. A szovjet légiőráadások szombaton 281 gép volt. 11 német gép elveszett.

Tengeralattjáróink az Atlanti-óceánon 6 kereskedelmi hajót elsüllyesztettek 33.820 tonnával. Harci gépeink a vasárnapra virradó éjjel Anglia körül elsüllyesztettek két hajót 11.000

tonnával. Német vadászok szombaton a csatorna felett lelőttek 4 gépet és a norvég partok előtt egy gépet. A tengereszeti tüzérség három, egy őrhajó egy gépet lőtt le. Észak-Afrikában brit páncélosok kitérési kísérletei Tobruknál összeomlottak. Német gépek bombázták Tobruk kikötőjét. — A Földközi-tengeren német gépek támadták Famagusta kikötőberendezéseit. Telitalálat ért két kereskedelmi hajót. Az ellenség a vasárnapra virradó éjjel Nyugat-Németországra dobott le bombákat. A polgári lakosság körében nagyobb veszteség volt halottban és sebesülten. 7 gépet lelőttek. (MTI.)

Csak egy kézzel írott jelentés maradt épen egy szovjet erődben

Berlinből jelentik: (NTI.) Az egyik német gyalogsági egység, amely 5-én a Stalin-vonal legmodernebb lövegekkel felszerelt erődítményét rohamozta meg, a jól védett erőd elfoglalása után érdekes felfedezést tett. Az erődítmény parancsnoki állásában megtalálták a parancsnok jelentését, amelyben írásban közölte felesleges parancsnokságával, hogy sürgős segítségre van szüksége. A parancsnok azonban az erődítmény legénységének legnagyobb részével a heves tüzharc során elesett és így már nem volt alkalma a kézzel írott jelentést továbbítani. A jelentés a következő tanulságos sorokat tartalmazza:

Bár több ízben jelentettük, hogy a

36-ik géppuskás zászlóaljnak az erődítménybe beosztott legénysége nem kielégítő és haladéktalan segítségére van szükség, eddig semmi tehermentesítést nem kaptunk.

A 244-ik lövésvezred igen nagy veszteségeket szenvedett és egyáltalában nem bír benütni támogatni. Az ezred önállóan működik és egyre hátrább húzódik. Ilyen támogatás mellett mindent elvesztünk.

A 3-ik számú erőd már a múlt éjjel német kézbe került. A támadók egy-egy gyalogsági löveggel megközelítették a betonerdőt és közvetlenül a lövésbe tüzeltek. Nyilvánvalóan robbanószereket is használtak, amelyek hatása borzalmas volt. (MTI.)

Újból 52 ezer szovjet katona tette le a fegyvert

Berlin. (NTI.) A véderő főparancsnoksága közli a vezéri főhadiszállásról: A szovjet erők köré zárt német gyűrű nyomására szombaton Minszktől nyugatra újabb 52.000 szovjet katona szökött át a németekhez.

NEWYORK. (NTI.) Mint az IMF hírszolgálat jelenti az amerikai kormány,

lépéseket tett a moszkvai amerikai diplomáciai képviselői tagjainak esetleges eltávolítására. (MTI.)

UJABB RÉMTETTEK: KEZIGRÁNATTAL ÉS GÉPPUSKÁVAL VÉGEZTEK KI ÖTSZAZ UKRÁNT

Berlin (NTI.) A bolsevizmus rémtettei derültek ki a felszabadított, il-

letve elfoglalt területeken. Luckban a fogházigazgató a fogház udvarán géppuskával 50 ukránt lövett agyon. A sebesülteket kézigránattal végezték ki. Dubnó fogházának udvarán több mint száz férfi és nő borzalmasan megcsönkített holttestét találták

A szovjet utolsó menedékét a Stalin-vonalban látja

Róma. (MTI.) A *Giornale d'Italia* mai számában Gayda kiemeli, hogy Oroszország ázsiai erőforrásai nem tennék lehetővé a Szovjet számára hogy onnan hosszabb ideig folytassa a háborút. A nagy hadiipari központok ugyanis az európai Oroszországban vannak. Gayda szerint a Szovjet mégis hadianyaghiánnyal küzd. A német csapatok a Szovjet minden erőfeszítése dacára is folytatják előnyomulásukat. A lap berlini különtudósítója jelenti, hogy az egyik német páncélosadosztály már 500 kilométernyire behatolt Oroszország területére. A tudósító rámutat arra hogy az ellenség az utolsó menedékét Sztalin-vonalban látja. A Sztalin-vonal nagyjában észak-déli irányban halad. A németek már elérték ezt a vonalat és megkezdtek a benyomulást a Sztalin-vonalba. Egyes helyeken már ki is kezdték.

Newyork. (NTI.) A newyorki lapok vezető helyen közlik az *Associated*

Hölgyek! Tökéletes dauer és hajfestés **Rammingernél** Bazár-épület

meg. Ezeket fejszével és válogatott kinzással végezték ki. (MTI.)

Helsinki. (NTI.) Mint az állami hírszolgálati központ közli: 5-én ellenséges gépek bombázták Loviisa, Viikahati, Kymy és Kuusankoski helységeket. Kárt nem okoztak. Ugyancsak bombázták Kotkat, vasárnap reggel bombázták Loviisa-t. Kuusankoski csütörtöki bombázása alkalmával megsebesült polgári személyek közül 2 meghalt. (MTI.)

Press levelezőjének a keleti harctéren tett szemleútjáról küldött tudósítását. Az amerikai újságíró beszámol arról, hogy az országúton többszáz szétzúzott szovjet tank, ágyú, valamint egyéb hadianyag hever. A visszavonuláskor sok millió dollár értékű anyagot hagytak hátra a szovjet csapatok. A levelező megemlíti, hogy Lembergben a börtönök pincéiben számtalan holttestet látott. (MTI.)

FRANCIAORSZÁGBAN ÉS SPANYOLORSZÁGBAN LEKESESEN FOLYIK AZ ÖNKÉNTESEK TOBORZÁSA

Párizsból jelentik: (MTI.) Franciaországban széleskörű politikai mozgalom indult önkéntes légiók alakítására. A légiók a bolsevizmus elleni hadjáratban vesznek részt.

Mint Petuanból jelenti a MT, Spanyolországban már megalakult az első önkéntes légió, amely el is indult már a szovjet harctérre.

Megélénkült a harci tevékenység Afrikában, Szíriában és a tengeren

Berlinből jelentik: (NTI.) Most vált ismeretessé, hogy német tengeralattjárók a múlt hét péntekén elsüllyesztettek egy angol gőzöst, amely repülőgépeket szállított Egyiptomba. Egy másik 7000 tonnás gőzöst, amely szintén elsüllyesztettük. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Német harci gépek, amelyek fegyveres felde- ritést végeztek az Anglia körüli tengervidéken a hétfőre virradó éjjel, a délkeleti partok előtt elsüllyesztettek

két egyenként 5.000 tonnás kereskedelmi hajót. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A királyi légiő vasárnap a csatorna partján és Le Havre környékén 17 repülőgépet vesztett. Az ellenfél eredménytelen támadási kísérletei során német veszteség nem volt. A 17 gépből a királyi légiő vasárnap reggel egy vadászgépet vesztett, a déli órákban a csatorna partján a német vadászok és a légvédelmi tüzérség 15 vadász és egy harci gépet lőttek le. (MTI.)

Olasz hivatalos jelentés

RÓMA. (Stefani.) A fegyveres erők főhadiszállásának 396. közleménye: Tobrukban tüzérségünk elpusztított két ellenséges üteget és tüzelt a kikötőben horgonyzó hajókat. Nagy tüzet és robbanást okoztak. Egy hajót elsüllyesztettek. Az ellenséges légiő támadta Benghazit és Dernát. Kelet-Afrikában Galla és Sidama vidékét csapataink kénytelenek voltak feladni a harcot. A harc Gondarnál és más helyeken még tart. (MTI.)

AZ EMBERI LEHETŐSÉG VÉGSŐ HÁTÁRAIG KÜZDÖTTEK GALLA ÉS SIDAMO OLASZ VÉDŐI

Rómából jelentik: (Stefani.) Az angolok május 18, vagyis Amba Aladzi eleste óta nagyarányú támadást kezdték Galla és Sidamo tartományban az olasz erők ellen, amelyek 11 hónapja hősiessé állták a harcot a

számában és hadianyagban erősebb ellenféllel szemben. Az angol támadás három irányból indult meg: Addis Abeba, Kenia és Szudán felől. A csata hevesen és megszakítás nélkül folyt az egész fronton. A tevékeny olasz gyarmatosítás öt éve alatt épített utak megkönnyítették az ellenség mozgulatait és lehetővé tették, hogy igen sok páncélos haderőt vesse- senek harcba a fáradt olasz csapatok ellen. A már eleve eldöntött küzdelmet az olaszok árták, hogy ezzel is szolgálatot tegyenek hazájuknak és lekötve tartsák az ellenséges haderőket és hadianyagot, nehogy másutt használhassák fel azokat. Minden csapat ellenállott, amíg teljesen el nem fogyott élelmiszere és hadianyaga. A kis tavak vidékén néhány hadoszlop több mint egy hónapig tartotta magát, bár teljesen be volt kerítve.

Éppen két csökkentett létszámú hadosztály feltartotta az ellenség nyomását Dzsima vidékén az emberi lehetőség végső határáig. Amikor már kénytelen volt megadni magát az egyik, a másiknak sikerült eljutni Dembi Dollo vidékére, ahol Gazzera tábornok a végső ellenállásra szánta el magát. (MTI)

SZIRIÁBAN ELŐNYOMULNAK AZ ANGOLOK

Vichyből jelentik: (NTI.) A július 5-i hadijelentés szerint a Palmirát elfoglaló csapatok 30 kilométernyire haladtak el're Ohms felé. Az ellenség gépesített hadoszlopai Kameloblieig haladtak előre. A tengerparton az angol hajóhad pénteken délután ágyúzata állásainkat. Beirut ellen az elmúlt éjjel heves légitámadás irányult. Légerőnk szünet nélkül támadta az ellenséget. Két gépet lelőttünk. (MTI)

Vichyből jelentik: (OFI.) A sziriai hadijelentés szerint az angol haderő vasárnap figyelemreméltó erőfeszítést fejtett ki, különösen a partmenti területen. Sziria északi és északkeleti sarkában a benyomult angol páncélosok legnagyobb része még nem jutott Palmirán túl a francia csapatok és a légerő erős ellenállása következtében. A part közelében a brit erők megtámadták a francia állásokat és azóta heves harcok folynak a tüzéség mindkét részről való beavatkozásával. A többi részről nincsenek különösebb jelenteni való. A francia légerő erőteljesen folytatja támadásait. (MTI)

BOMBÁZTÁK DAMASZKUSZT

Isztabólból jelentik: (NTI.) A sziriai kormány a francia főbiztos hozzájárulásával felkérte a hedzsasi kormányt, hogy tiltakozzon Damaszkuszban az „izlám szent városának” bombázása miatt. Az angolok Dél-Libanonban zsidókat vittek magukkal, akik ott berendezkedtek. (MTI)

A ZSIDÓ HADSEREG HIRE ISMÉT ELŐTÉRBE KERÜLT

Newyorkból jelentik: (NTI.) Mint az Associated Press jelenti: Mendelsohn, az amerikai új cionista szervezetnek elnöke kijelentette, hogy ha Anglia megadja a jelt legalább 50.000 Egyesült Államokbeli zsidó áll készen, hogy megalkossa a szövetségek oldalán harcoló zsidó hadsereg magvát. (MTI)

ÓRIÁSI MÉRTEKRE ÉPÍTETEK KI SINGAPORE KIKÖTŐJÉT

Zürichből jelentik: A nagy haretéri események mellett élénk figyelemmel kísérik diplomáciai körökben és a világsajtóban a Japánból érkező híreket és a japán kormány magatartását. Tokiói jelentések szerint a japán kormány legutóbbi határozatait főképpen azért tartja titokban, mert meg akarja várni az amerikai fejleményeket. Nagy érdeklődéssel kísérik Tokióban a Singaporenál folyó katonai előkészületekről szóló híreket.

Tengerészeti körök értesülése szerint Singapore most már annyira kiépült, hogy nemcsak brit hadihajókat, hanem más esetleges szövetséges csatahajókat is be tud fogadni. A dokkokat és hajójavító műhelyeket annyira kibővítették, hogy egyszerre több nagy csatahajó javításáról is tudnak gondoskodni. (MTI)

Hirdessen a Magyar Lapokban

Szigorúan megbüntetik a légvédelmi kihágásokat

Budapestről jelentik: Az országos légvédelmi készütséggel kapcsolatban megállapították, hogy mindenütt a legnagyobb gondtal örködnek annak végrehajtásán. A lakosság a jelek szerint teljes tudatában van annak, hogy fegyelmezett viselkedésével szintén hozzájárul a végső győzelem kivívásához. Sajnálatos, hogy mégis akadnak, akik nem akarják komolyan venni az elsötétítés parancsát. Budapesten a legszigorubb ellenőrzések folyamán 61 esetben állapították meg kihágást az elsötétítés elvégzésénél. A kihágást elkövetők, mind zsidók a kihágást elkövetők. Mindegyik ellen megindult az eljárás.

Megszüntették a házi riasztóüyeleti szolgálatot

Nagyvárad, Saját tud. Nagyvárad Légórtalmi Parancsnoksága közli, hogy a honvédelmi miniszter rendelete alapján a város területén tegnap déli 12 órától kezdve a további intézkedésig házi riasztó ügyeletes szolgálatot nem kell bejelenteni. A honi légvédelmi készütség állapota így az elsötétítés azonban továbbra is a legszigorubbán kötelező.

A századik Baross fiók megalakulását ünnepelte a váradi Baross Szövetség

Nagyvárad, Saját tud. Tegnap déli előtt fél 12-kor tartotta meg a nagyváradi Baross Szövetség ünnepi gyűlését abból az alkalomból, hogy a felszabadult Szabadkán ezen a napon alakult meg a századik Baross-fiók. Az ünnepi választmányi ülés előtt a Baross-tagok istentiszteleten vettek részt saját felekezetük templomában. Az ünnepi ülés fél 12-kor kezdődött a Baross-székházban, nagyszámú közönség részvételével. Megjelentek az ünnepi ülésen a vármegye és a város képviselőiben dr. Czifra Kálmán megyei és dr. Hlatky Endre városi főispán, dr. Gyapay László h. polgármester dr. Klemens Rudolf tanácsnok, a gazdasági ügyosztály vezetője, Szabó János felsőházi tag és sokan mások a frontharcosok és tűzharcosok testületileg vettek részt az ünnepségen.

Az ünnepi választmányi ülést vezette Keszthelyi Zoltán elnök nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket, majd felkérte Kiss János ügyvezető igazgatót az ünnepi előadásának megtartására. Kiss János előadása mindvégig le-

kötötte a hallgatóság figyelmét. Különösen kiemelte azt a szép gondolatot, hogy a magyar népet Isten különös gondviselése vezeti történelmi útján, mert célja van vele. Biztos hivatástudatot ad ez a nemzetnek a legnehezebb pillanatokban is. A legnagyobb magyar költők verseit idézte állításainak bizonyítására. Hangsúlyozta, hogy ezzel a lelkiülettel kell elviselnünk minden nehézséget. Amikor előadásában a Kormányzó Ur Öfömlétségét nevével említette, a hallgatóság helyéről felállva, percekig lelkesen tüntetett a Kormányzó Ur mellett.

Kiss János igazgató előadása után vitéz Keszthelyi Zoltán elnök meleg szavakkal köszöntötte meg az értékes előadást majd javasolta, hogy az ülés küldjön üdvözlő táviratot a Kormányzó Ur Öfömlétségéhez, a miniszterelnökhöz, a pénzügy és iparügyi miniszterekhez.

A táviratokat el is küldték az említett helyekre. A diszülést a magyar Hiszekegy elmondása zárta be.

Csak a törvényszéki elnök hitelesítésével érvényesek a román területen kiállított közjegyzői okiratok

Nagyvárad, Saját tud. Az utóbbi időben tömegesen fordul elő, hogy a visszatérő erdélyi területen lakó egyének a még román megszállás alatt álló területen fekvő ingatlanjaikat elcserélik a visszatérő területen lévő olyan ingatlanokkal amelyek tulajdonosai román területen élnek, vagy oda elköltöztek. Más esetekben pedig az a helyzet fordul elő, hogy a visszatérő erdélyi területen élő lakosoknak olyan pénzügyi okiratokról, vagy hitelezőktől kell telekkönyvi bejegyzésre alkalmas okiratot beszerezniük, mely bankok, vagy hitelezők román megszállás alatt lévő területen vannak. Ilyen esetekben a magyar területen lakó érdekeltek román területre szerzik be a szükséges okiratokat és ezeket az okmányokat legtöbbször román területen lakó közjegyzők hitelesítették.

Értesülésünk szerint az fílmódon

hitelesített okiratokat a magyar telekkönyvi hatóságok és bíróságok csak akkor fogadják el jogérvényesnek, ha az okiraton szereplő közjegyző aláírását az illetékes román törvényszék elnöke hitelesíti. Hejyessen járnak el tehát az érdekeltek, ha az ilyen okiratok beszerzésénél gondoskodnak egyúttal arról, hogy az okmányokon a közjegyzői hitelesítésen kívül rajta legyen az illetékes román törvényszék igazoló láttaozása is.

Zágráb város női alkalmazottainak tilos az arcfesték. Budapestről jelenti a MTI: A Mai Nap írja: Zágrábról jelentik: A város polgármestere rendeletet adott ki, amely megtiltja a város női alkalmazottainak, hogy arcukat fessék. A dohányzást is megtiltja a hivatalokban. A női alkalmazottaknak, hivatalon kívül nem szabad dohányozni. Követésre méltó példaadás.

A jobba hajtás premieje Nagyváradon

Nagyvárad, Saját tud. Vasárnap reggeltől kezdve Nagyváradon is „fordított irányban” közlekednek a járművek, élethelpeppett itt is a jobboldalon való hajtás. Az átváltás minden nagyobb zökkenő nélkül történt, mert hiszen a román uralom alatt is ez a közlekedési rend volt érvényben s a vilamosokat is akadály nélkül lehetett az új rend szerint irányítani.

Mindösze a Bémer-téren történt lényegesebb változás. A vasut, illetve a főutca felé haladó járművek vasárnaptól kezdve a kishidfőtől egyenesen a főutca felé haladnak, míg a vasut felől érkező járművek a Bazárépület sarkánál a Szalárdi-utca felé fordulnak s megkerülve a bémertéri parkot, a Pannónia szállodánál fordulnak a kishid felé. A közlekedési rendöröknek Nagyváradon kevés dolguk akadt az új közlekedési rend irányításában s csupán a Bémer- és Szent László-tereken kellett — főleg vidéki autósokat — az új közlekedési útvonalok felé irányítaniok.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

Segítséget kap a nagyszalontai ipartestület Székháza visszavásárlására

Nagyvárad, Saját tud. A román impérium idejében, mikor a munkakamarákat megalakították s a szalontai ipartestület anyagilag legyengült, köztartozások fejében elárverezték az ipartestület székházát és azt Szalonta város vette meg. A felszabadulás után Szalonta városa az újból megalakult szalontai ipartestületnek felajánlotta, hogy a székházat 27 ezer pengő ellenében visszaadja és a vételár visszafizetésére tüzéves törlesztési haladékokat ad. Nagyszalontai ipartestülete azonban teljesen vagyron nélkül áll s így saját erejéből még a részleteket sem tudta volna fizetni s ezért az iparügyi minisztériumhoz fordult, hogy a visszavásárláshoz segítséget nyújtson. A szalontai ipartestület felkérésére Patzkó Elemér képviselő tárgyalta e kérdésben az iparügyi minisztérium illetékes szerveivel és sikerült keresztülvinnie azt a kedvező megoldást, hogy két éven keresztül évi 2000 pengőt s a további években is jelentékeny összeget fog a szalontai ipartestület a vételár törlesztésére segélyképpen kapni. Ezenkívül az iparügyi minisztérium külön segélyt utalt ki a szalontai ipartestület részére a rossz állapotban lévő székház azonnali karbahelyezésére.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képekeretezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata
Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Dr Paál Árpád beszéde a házassági törvényjavaslat képviselőházi vitája alkalmával

(Második közlemény)

Ennél fogva éppen csak egy kis kiegészítés kell ahhoz, hogy az árvászek nemcsak az árváknak, hanem az összes rászoruló családoknak védelmező hatósága legyen, amely nem az egyes eseteken keresztül, hanem a család élettörténetének a felfogásával és átérésével tudja kezelni az egyes segélyre szoruló családokat. Nagyon ajánlatos, — lehet, hogy ez nem tartható bele a törvény textusába, de

esetleg beletartozhatik a vegrehajtási utasításba, — hogy ebben a tekintetben az árvászekek hatásköre állapítassék meg és így olyan kezelési mód alakuljon ki a családvédelemre, a házassági kölcsönökre nézve, amely nem a hirtelen kérések és protekciók és nem tudom, miknek a hatása alatt fogja megállapítani a kölcsönöket, hanem a szerint fogja megállapítani, hogy egy családi életet egy egész élet-történet folyamán meg tud figyelni.

közötti zavart megszünteti és a felekezeti és faji szempontok zavarának megszüntetésével egy tisztább meghatározást alkot a zsidó fogalomra nézve. Mindenesetre lehet ennek a felfogásnak, ennek a gondolatnak jogosultsága, mert tényleg ökonomizálni kell a gondolatokat, a fogalom meghatározást, amikor a zsidóságnak, mint tömegnek, mint népnek, mint belső népelemnek a körvonalát meg akarom állapítani a magam hazájának, a magam nemzetének fejlődése érdekében. De amikor így általánosságban fennfokozom a körvonalalkotás szükségét, az is bizonyos, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a fajképző erőt, amelyet a vallás gyakorol a keresztény fajnak — hogy úgy mondjam — a folytonos növelésére, gyarapítására és erősítésére. Itt tehát valahogyan meg kell találni azt a finom elválasztó vonalat, amelyet éppen a vallás szolgáltat a faj számára, még pedig azért, mert — mint ahogyan a miniszterelnök ur is mondotta — nekünk nagy érdekünk, hogy az európai disszimilációt megelőzően tisztában legyünk a mi magunk disszimilációs problémájával és tudjuk, hogy az alakulandó új független nemzeti zsidó államnak mit szolgáltatassunk át a magunk zsidó részéből. (Sütő Gyula: Az egész!)

Abból a szempontból, ahogyan a törvényjavaslat tárgyalja ezeket a zsidó vegyületeknek a kérdését, mi úgy látjuk, hogy az a megállapítás, amelyet a törvényjavaslat tett, körülbelül a két fajta egyenlő tetőpontra jutásakor, a két egyformán legmagasabb aránynál választja szét a két fajta keveredését, mégpedig úgy, hogy ez a mi kárunkra válik, mert az ötvenötven százalékos keveredést már faji szempontból zsidónak tekintik. Hozzá kell vennem azt, hogy lehetséges, hogy a zsidó faj átütő ereje bizonyos helyeken, bizonyos vonatkozásokban különbözik, mint a keresztény faj és a zsidó tulajdonságok átszarmazása talán nemzedékeken keresztül még mindig fog érződni. De azért mégis csak bizonyos, hogy az ötvenötven százalékos vegyületben ötven százalék a mi fajunk, ennek az ötven százaléknak a védelmével mi tartozunk és ennek a védelemnek foganatosítását fel nem adhatjuk. Amikor ezeréves keresztény szabályunk van arra, hogyan kell megtartani a kereszténységet, hogyan kell megtartani a magunk fajtát, akkor itt csakugyan meg kell találnunk a kereszténységnek kivezető, kiegyenlítő módját ahhoz, hogy a kereszténységgel tetézett vegyes házasság fele zsidó és fele keresztény eleméből mégis a súlyosabb, a többet érő, a fenntartandóbb elemek a keresztény ötven százalékat tekintsük. Hiszen ehhez járul még az a történelmi mult is, amelyet a keresztény házasság alkotott mint erő, közvetítő és társadalomképző. (vitéz Makray Lajos: Es a kereszténység.)

(Harmadik közlemény következik)

Helyes a javaslat fajvédelmi tendenciája

Mélyen tisztelt Képviselőház! Attérve most már a törvényjavaslatnak arra a részére, amely leginkább állott a vita középpontjában, a zsidók és a memzsidók közötti vegyesházasságok kérdésére, meg kell, hogy állapítsuk azt, hogy az a fajvédelmi tendencia, amely a törvényjavaslatban ebből a szempontból benne van, mindenesetre helyes, mert a kevertfajúság tényleg előidézheti társadalmunknak önmagával való meghasonlást és előidézheti azokat a bizonytalanságokat, amelyek éppen a kevertvérűség következtében a délamerikai folytonos társadalmi ingadozásokban is megmutatják a maguk rossz hatását. En azoknak a biológiai szempontoknak, amelyeket Balás professzor ur itt előadott, igazán nem tudok egész méltatásával a követője lenni, nem azért, mintha nem tudnék vele egyetérteni, hanem azért, mert egyáltalán nem tudom teljesen megérteni, mert nem tudok egészen bizonyos lenni abban, hogy ezek a biológiai következtetések és állítások vajjon teljes mértékben relevánsulnak-e az egész házassági élet és társadalmi élet kialakulása folyamán. En úgy érzem, hogy nemcsak biológiai hatások, nemcsak biológiai források, nemcsak biológiai tényezők alkotják egy fajnak a felépülését, hanem sok lelki tényező is. (Közi Horváth József: Menyinyi díjbirkózó van, aki csirkefogó!) Tulajdonképpen annak, hogy miért került az egyházak szempontja szembe a törvényjavaslatnak a fajléletről vallott szempontjával, körülbelül abban látom a magvát, hogy a fajiság és vallás között megkülönböztetést tesznek, megkülönböztetést abban az irányban, hogy talán úgy képzeli, hogy a fajiság tisztán a testiség szimbóluma, vagy összefoglalója, a vallás pedig a lelkeség. Nem tudok azonban elképzelni fajiságot, nemzetépítő fajt anélkül, hogy lelkeség ne legyen benne. Azt elismerem, hogy van a vérségnek, a testi alakulásnak is bizonyos lelki következménye, de viszont állítom azt is, hogy a lelki hatásoknak is van a testre ható következményük. Maga az ember is első megjelenése a test és lélek kiegyenlítésének. Tehát ennek tovább folytatása a fajok összetételében, a fajjalakulásban is okvetlenül megnyilvánul, hiszen talán az első faj is keveredéssel alakult ki és minden további ilyen keveredés hozza létre a fajoknak ilyen vagy olyan fejlődését.

Már most, mélyen tisztelt Képviselőház, ha a keresztény álláspont az, hogy isteni terv megvalósításának néztem a házasságot s azt szentséggé

emelem, mert az emberiség sorsa függ tőle, akkor természetes dolog, hogy ennek az egyházi hatásnak száz és száz éveken, kétezer esztendőn keresztül való rányomódása az emberiségre semmiesetre sem maradhatott anélkül, hogy a népek kialakulására is elhatárolóan befolyást ne gyakorolt volna.

Ugy emlékszem, hogy a miniszterelnök ur programbeszédében külön kiemelte, hogy a zsidókérdésben olyan törvényt kívánnak hozni, amely éppen az alapkiindulási pontnak tisztázását jelenti, mégpedig olyan értelemben, hogy a felekezeti és faji szempontok

Horvátország gazdasági képe

Mezőgazdaság, ásványi kincsek és idegenforgalom

(A „Magyar Lapok” eredeti cikke.)
(M. N.) Horvátország, melynek a jugoszláv állam keretében önállóságért vívott harcában 1939. augusztus 27-én sikerült autonóm horvát bánságként való elismertetését elérnie, a néhány napos balkánháborúból nemcsak a rég óhajtott teljes önállóság birtokába, hanem megnagyobbított területtel került ki. A régi Jugoszlávia területe 248.987 négyzetkilométer volt, kerekén 15 millió lakossal, melyből a horvát bánságra 66.393 négyzetkilométer esett 4,24 millió lakossal.

A mostani Horvátország 115.000 négyzetkilométernyi területével mélyen belenyulik az egykori Boszniába és Hercegovinába és lakosainak száma megközelíti a hét milliót.

Természetesen ezek a számok még nem véglegesek, mivel eddig csupán a német-horvát és az olasz horvát határ pontos megvonása történt meg számbavehető eltérésre azonban már nem lehet számítani.

Ennek a hétmillió lakosságnak kerekén 83 százaléka él mező- és erdőgazdaságból, valamint halászatból 7,5 százaléka gyáriparból, 3 százaléka kereskedelemről a megmaradó 6,5 százaléka a többi foglalkozások között oszlik meg.

Hozzávetőleges becslések szerint a mezőgazdasági művelés alatt álló területekből 4 millió hektáron bűza és tenyeri terem.

Ezenfelül még 3 millió hektár szántóföld, 1,8 millió hektár legelő 900.000

hektár rőt, 99.000 hektár szőlő, 100 ezer hektár gyümölcsös és 77.000 hektár kert áll a mezőgazdasági termelés szolgálatában. Különösen gazdag Horvátország gyümölcsfáiban. Az almafák száma 2,5 millióra, a körtefáké 1,6 millióra, a szivafáké 14 millióra, a diófáké pedig kb. 1,1 millióra becsülhető. Az állatállományt 600.000 ló, 1 millió szavasmarha, 1,3 millió sertés és 3 millió juh képviseli. Az erdők kerekén 4 millió hektárt, az ország területének mintegy egyharmadát foglalják el.

A közfelfogás szerint Horvátország ásványkincsekben rendkívül gazdag. Ezt a felfogást a szakértők is osztják, bár a pontos geológiai feltételek egyelőre még hiányoznak. A már eddigi is művelés alatt álló lelőhelyek közül legjelentősebbek a vasérc- és bauxittelepek.

A horvát vasércbányászati 1938-ban 570.000, a bauxitbányászati 585 tonnát tett ki.

Ugyanebben az évben Horvátországban 1,6 millió tonna barnaszén, 640.000 tonna lignitet és 57.000 tonna kőszént bányásztak.

Ami az ipart illeti, a horvát gyáripár kapacitásáról jelenleg nehéz lenne megbízható áttekintést nyújtani. Zágrábban az ipari kataszter összeállításának munkálatai még folyamatban vannak. Az üzemből élő ipari vállalatok száma valószínűleg jelentéktelen. Még nehezebb lenne pontos képet alkotni arról, hogy az egyes iparágaknak a területi változásokkal kapcsolatban megváltozott

körülmények között mekkora a jelentősége. Biztosra vehető ugyanis, hogy sok vállalkozás a jövőben nem bizonyulhat majd életképesnek, mások számára viszont új terjeszkedési lehetőségek nyílnak meg. Horvátország eddigi felföldolgozó és textiliparát azonban előreláthatólag semmi veszély sem fenyegeti.

A horvát nép jövedelmi forrásaiban között mindig nagyon számottevő volt az idegenforgalom. Ennek egy részét eddig az egykori Jugoszlávia déli része szolgáltatta, a háború utáni kilátásokat azonban ennek ellenére általában kedvezőeknek lehet minősíteni.

A horvát gazdasági élet lehetőségeinek megítélésében nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a fiatal királyság egyes vidékei gazdaságilag mindig passzív, tehetetlent jelentő területek voltak, melyek még élelmiszerellátásukról sem tudtak önállóan gondoskodni. Horvátország erősen mezőgazdasági jellege miatt azonban ez a körülmény aligha okozhat számottevő nehézségeket. Ugyancsak mint tisztán mezőgazdasági országnak jó reménye lehet arra, hogy két mezőgazdasági behozatalra szoruló nagyhatalom szomszédságában egészséges gazdasági életet élhessen. Külkereskedelmi forgalmának nagy része kétségtelenül Németország, Olaszország és Magyarország irányában fog lebonyolódni. Horvátország gazdaságföldrajzi helyzete rendkívül kedvező.

(—1—6)

Belvárosi mozgóban

Haza feléFedák Sári legszebb filmje
Csortos, Vaszary P., Bilicsi, Hajmász,
Pethes.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Zivatar Kemenes pusztánKomár Julia, Szakáts Zoltán, Eöry
Kató, Kiss Ferenc, Berky L., Gózon Gy.
Színes pótkép. Miki a toronyórán.

Apolló mozgóban

Nem gyerekjátékFőszerepben:
Mickey Rooney és Judy Garland
Híradó: a legújabb szovjet-oroszországi
hadiesemények.**GAZDASÁGI ÉLET****Kedvező volt az elmúlt két hét az általános termés kilátásra**

Megkezdődött a rozs aratása

A vetések állásáról és a mezőgazdaság állapotáról most adta ki a földművelésügyi miniszter legújabb jelentését, amely mindenekelőtt utal arra, hogy az elmúlt két hét időjárása a kalászosok szemfejlődésére, a kapások és takarmánynövények további fejlődésére nagyrészt kedvező volt. A jelentés szerint a repcét részben aratják és csépelik, részben még érésben van. Repcéből ezidőszerint közepes termés várható.

A KALASZOSOK

közül a buza vetése a déli részeken és az Alföldön szőkülni kezd. A sűrűbb vetéseket a zivatarok helyenként megdöntötték. A késői vetések sok vidéken ritkák, erősen gyomosak és fejlődésükben is visszamaradtak. A buza termése ezidőszerint megközelelti a közepet.

A rozs aratását szórványosan megkezdték.

Kalásza elég hosszú, de sok helyen ablakos; szalmája általában magas, a vetés azonban sok vidéken ritka maradt. Rozsból ezidőszerint közepes termés várható.

Az őszi árpa aratását megkezdték, a déli részeken helyenként már be is fejezték. Kalásza szép hosszú, szeme eléggé telt és minősége is jó. Őszi árpából ezidőszerint közepes termés mutatkozik. A tavaszi árpa a kedvező időben szépen kifejlődött. Tavaszi árpából ezidőszerint jó közepes termés várható. A zab fejlődésére az utóbbi időjárás kedvező volt. Zabból ezidőszerint közepes termés várható.

A KAPASNÖVÉNYEK

közül a kukorica több helyen hiányosan kelt, részben pótolták. Korai vetése sokat javult, de fejlődésben még mindig vissza van maradva. A késői vetések elég jól keltek, de fejlődésükhöz több meleget kívánnak. A burgonya korai fajtái nagyrészt elvirágoztak és termésük piacra került. Burgonyából ezidőszerint jó közepes termés várható. A cukorrépa túlnyomó részben igen szépen fejlődik. Cukorrépából ezidőszerint jó közepes termés várható.

A KERTI VETEMÉNYEK

igen jól fejlődnek. Piaci értékesítésük folyamatban van. Mákban helyenként kisebbmértvű féregkár mutatkozik. A lenese a déli részeken éréshez közeledik. A termés jó közepesnek ígérkezik. A vöröshagyma ezidőszerint jó termést ígér. A bab.

Nyáron javíttassa, rakassa át
cserépkályháit, kandallóját
A fűtési időnyig jól kiszáradhat.

TESTA cserépkályha
lerakat

Szaniszló utca 68.

valamint a szójabab igen jól fejlődik. A magborsó korai fajtái érés előtt állanak. A köles vetése még folyamatosan van. A napraforgó a kedvező időben igen jó fejlődést mutat. A magkender jól fejlődik.

A TAKARMÁNYFELÉK

közül a lóhere és lucerna első kaszálása minőségre és mennyiségre jó hozamot adott. A második kaszálás is

A kenyérmagvak legmagasabb ára

— A buza ára 30, a rozsé 28 pengő mázsánként —

A hivatalos lap vasárnapi, július 6-iki száma közli annak a rendeletnek szövegét, amely a buza, rozs, kétszeres, árpa és zab 1941—42 gazdasági évre érvényes legmagasabb árának megállapítását tartalmazza.

A rendeletben a kormány megállapította a búzának és rozsnak, illetőleg a kétszeresnek, tehát az emberi táplálkozás szempontjából elsőrendűen fontos terményeknek az árát és emellett a takarmány és kopasz árpanak, valamint a zabnak árát is. Azok az árak, amelyek az ideitermésű terményekre a jövőben érvényesek lesznek, a legmesszebbmenő módon figyelembe vették azt a különleges helyzetet, amely a mezőgazdaság esztendőnkön át volt és

a búzára vonatkozólag megszabott 30 pengős, a rozsról megállapított 28 pengős ár

éppen olyan mértékben kielégíti a gazdaközönség várakozásait, mint ahogy a takarmányárpa és zab ára is az összes körülmények gondos mérlegelése után állapították meg.

A múlttal szemben jelentős változás az, hogy a buza és rozs árát érdemben az egész gazdasági évre egyöntetűen állapították meg. A buza és rozs ármegállapításának ujszerűsége az, hogy az árát egységes alapon állapították meg az ország minden vasúti feladó-állomására és az egyes termelőknél jutó termelői ár csupán annak következtében ingadozhat lényegtelenül, hogy a vasúti állomásokhoz való fuvarozás az üzem belső számadásában hol kisebb, hol nagyobb összeget jelenthet. Egyébként azonban a gazdaközönség érdekeit és ezen át a közellátás érdekeit is messzeemenő módon védeni kívánta a kormány az egységes buza- és rozsárral, ami az érdekeltségeknek általában közösen kifejezett kívánsága volt. A kormány álláspontja az, hogy a jórészt faluhelyen lakó mezőgazdasági termelő lakosság számára minden lehető előnyt biztosítani kell.

A rozs ára csaknem ugyanannyi, mint a búzának az ára.

Ez az árrendezés is látszólag szintén

jó eredménnyel biztat. A bükköny-féléket jó eredménnyel most vágják. A rétek anyaszéna termése jó volt. A legelők fűnövése megfelelő.

A GYÜMÖLCSFÁK

közül a kajszinbarack csak kevés helyen ígér jó és közepes termést, sok helyen azonban csak gyenge termésre van kilátás. A cseresznye és meggy részben jó és közepes, részben gyenge közepes termést ad. Almából, körteből és dióból közepes termés várható.

A SZŐLŐK

fejlődése kielégítő. A virágzás az ország déli részein már befejeződött. az északi részeken még tart. Peronoszpóra szórványosan mindenütt található, de terjedését a hűvös időjárás gátolja. Sok a szőlőilonca.

nem fedi a közgazdaság: elgondolások, mivel azonban a mai időkben mindennél fontosabb az, hogy első sorban emberi táplálkozásra használtassék fel a rozstermésnek teljes mennyisége, ennek a célnak biztosítását a kormány a rozs árának olyan megállapításával kívánta biztosítani, hogy a rozsár és buzaár között 10 százalékos különbség síncs.

Természetesen

az egységes buza- és rozsár szükségessé tesz bizonyos kormányzati intézkedéseket,

minthogy az egységes áru buzából és rozsból a lehetőséghez mérten egységes áru lisztet is kell előállítani és így a társadalmi béke egyik legfontosabb eszközeinek, a kenyérellátás-

nak terén nemcsak biztosságot, hanem árak tekintetében is összhangot kiépíteni az ország minden részében.

A kormányrendelet az árpafélék közül csupán a takarmányárpa, valamint a kopasz árpa árát állapította meg. A sörárpa árát nem kellett megszabni külön, minthogy a sörtermeléshez felhasználható árpa mennyisége a kormányzat ellenőrzése alá kerül és ilyen formán az árak tekintetében is nehézség nélkül lehet később határozni. Az árpa és a zab ára kisebb mértékben emelkedett, mint a buza és rozs ára. Ennek kettős célja van. Amikor egyfelől biztosítani tudta a kormány ezeknek a fontos takarmányféléseknek ármegállapításánál is azt, hogy a gazdáknak a termelési költségek változására vonatkozó kívánságai a lehetőség határára belül elismertessenek, másrészt mégis gondoskodni lehetett arról, hogy az árpa és zab, valamint a buza és rozs ára között olyan árbeli távolság alakuljon ki, amely legjobban arra, hogy a főterményeket valóban arra a célra használják fel, amely adott árpolitika mellett is a leggazdaságosabbnak látszik.

A többi mezőgazdasági termény, továbbá az egységes árrendszerbe bevonandó állatok árrendezésére vonatkozó hatóságok intézkedések a legközelebbi napokban szintén nyilvánosságra kerülnek. A kormány megkísérelte, hogy azoknak a termékeknek árát is beillesse az egységes árrendszerbe, amelyek a mezőgazdaság termelvényeiből a létfontosságú alapvető szükségletei. Ezúttal a kukorica, Ella burgonya és a kistermelői cirokszakáll árának megnyugtató megoldása történt meg a gabonafélékkel egyidejűleg.

Nagyvárad textilnagykereskedői

Nagyvárad. Saját tud. A közellátási minisztériumban most folynak a textilnagykereskedők kijelölése. Az ország nagy részében már megtörtént a kijelölés. Nagyváradon a következőket jelölték ki: Czillér Imre, Majos Lajos, Hajnal József, Zakariás Andor, Lakomcsik Lajos, Weber Gusztáv, Kovács Sándor.

Nagyszalontán: Bagosy Sándor, Bódy Lajos.

Szatmáron: Csaba István, Nemes Alajos, Rác János, Lukácsovics János, Paulovits László.

Nagykárolyban: Csikós Gyula, Boros György és társai.

A vasnapok július 15-én és 17-én lesznek Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. A fokozott ütemben megindult vas- és fémhulladékgyűjtés júniusban hatalmas mennyiségű anyagot eredményezett. Ez az eredmény annak tulajdonítható, hogy a gyűjtést az egész ország területén átszervezték és meggyorsították. Tavasz óta 2425 községben tartottak vasnapot.

Júliusban főleg a városokban folyik a gyűjtés és csak a mezőgazdasági munkák befejezése után kerül sor a falvakra. Erdélyben is eredményes a gyűjtési munka. Legközelebb Nagyváradon rendezik meg a vasnapokat, július 15—17-én.

Intézkedés történik a szalontai gazdák Romániában maradt lovai ügyében

Nagyvárad. Saját tud. Az Erdélyi Párt. nagyszalontai tagozatának június 15-én tartott nagygyűlése alkalmával a miniszterelnökhöz intézett üdvözlő és bizalmatnyilvánító táviratban a nagygyűlés arra kérte a miniszterelnököt, hogy 800 szalontai gazdának Romániában maradt lova visszaszolgáltatásában érdekében intézkedjen. A miniszterelnök dr. Patzkó Elemér országgyűlési képviselőnek most válaszolt ebben az ügyben és közölte, hogy a nagyszalontai gazdák Romániában maradt lovai ügyében a földművelésügyi minisztert intézkedésre kérte fel.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSO-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27,
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

AZ ELSŐTÉITÉS TOVÁBB IS KÖTELEZŐ

A magánvilágítás, lakoházak és gép-
járművek elsőtéitését június 7-én,
hétfőn este 20 óra 40 perckor kell vég-
rehajtani.

Miniszttertanácsot tartott a francia
kormány. Vichyből jelenti az OFI: A
mai miniszttertanácsban, amelyen Pe-
tain tábornagy elnököl, Benoit Me-
chan jelentést tett. (MTI)

Bonczos Miklós — Nagyszalonta
diszpolgára. Nagyszalontáról jelen-
tik: Nagyszalonta város képviselő-
testülete július 5-én tartott rendki-
vüli közgyűlésén Bonczos Miklós
belügyi államtitkárt egyhangú lelke-
sedéssel a visszatért Nagyszalonta
első diszpolgárává választották.

Járosi Andor lelkész vezeti az új
evangélikus magyar egyházkerület-
et. Turóczy Zoltán tiszakerületi
evangélikus püspök a következőket
közli: Az egyházegyetem közgyűlése-
től nyert felhatalmazás alapján a Ke-
letmagyarország és Erdély egyrészenek
visszatérésével kapcsolatban a Szász
Országos Egyházból hozzánk hazatért
gyülekezeteket, az egyházkerületi köz-
gyűlés jóváhagyásától feltételezeten,
de addig is kötelező érvénnyel 1941
július 1-től az egyházkerület elnöksége
a következőképp osztotta be: 1. Az „öt-
városi egyházmegye” megszűnik. 2. A
tiszavidéki egyházmegyébe tér vissza
Nagykároly, Nagyváradi és Szatmár-
németi egyházközsége. 3. Kolozsvár,
Nagybánya, Székelyföldi Misszió (Sep-
siszentgyörgy), Székelyszombor és
Zselyk „erdélyi egyházmegye” néven
külön egyházmegyét alkot. Ennek az
egyházmegyének a törvényes megala-
kulásáig való ideiglenes vezetésére
Járosi Andor kolozsvári lelkészt
kérte fel az egyházkerületi elnökség.

GYÖRGY GÖRÖG KIRÁLY DÉL-
AFRIKÁBA UTAZIK. Stockholmból
jelenti a MTL: György volt görög
király a hét elején a délafrikai Unió-
ba érkezik, ahol a kormányzó fo-
gadja.

Bulgária kereskedelmi szerződést
kötött Svédországgal. Szófiából jelen-
tik a NTI: Bulgária kereskedelmi szer-
ződést kötött Svédországgal. A megá-
llapodás értelmében Bulgária dohányt
ad Svédországnak gépek és acél ellen-
ében. (MTI)

BUCSUEBÉDET ADOTT A BOLGÁR
KIRÁLYI PÁR A TÁVOZÓ NÉMET
KÖVET TISZTELETÉRE. Szófiából je-
lenti a NTI: A bolgár királyi pár a
vironai nyári kastélyban búcsuebédet
adott a távozó Lichthofen báró né-
met követ tiszteletére. (MTI)

EGYMÁSUTÁN ZÁRNAK BE AZ
ANGOL TEXTILGYÁRAK. Rómából
jelenti a Stefani: A Daily Telegraph
szerint Lankashireban 17 textilgyár
bezárt és 8 gyár bezárása küszöbön
áll. (MTI)

SZUNETEL A TALINI RÁDIÓ-
LEADÓ. Helsinkiből jelenti: (Ste-
fani.) A talini rádióleadó szombaton
délután 6 óra óta szünetel. (MTI)

EGYEZMÉNY A NÉMET-OLASZ
ÁRUCSERE FOKOZÁSÁRÓL. Ró-
mából jelenti a Stefani: Az olasz-né-
met mezőgazdasági árucseretorgo-
lom fokozásáról még a múlt évben
egyezményt írtak alá Berlinben. Az-
óta három ízben tanácskoztak a két
állam megbízottai, legutóbb Rómá-
ban. Az egyezmény célja, hogy az
olasz termények számára minél na-
gyobb mértékben biztosítsák a né-
met piacot. Az egyezmény alapján
megindult a vetőmag-csereakció is a
két ország között. (MTI)

TÖMEGES KOMMUNISTA LETAR-
TÓZTATÁSOK PARIZSBAN ÉS GÖTE-
BORGBAN. Párizsból jelenti a MTL:
A legutóbbi napok folyamán 1200 kom-
munistát tartóztattak le és 32 titkos
nyomrást foglaltak le.

Stockholmból jelenti a NTI: Göte-
borgban a rendőrség többszáz kommu-
nistát tartóztatott le. (MTI)

ÁRDRÁGITÓKAT INTERNÁL-
TAK NAGYKÁROLYBAN. Nagy-
károlyból jelenti a MTL: Sonnen-
feld Zsigmond, Gottlieb Ignácz, Hol-
zer Bernát és Grünbaum Aladár ít-
teli lakosokat internálótáborba utal-
ták, mert a kukoricát a rendes ár
kétszeresen adták. A büntető eljárást
is megindították ellenük.

Temetések. Bessenyoí és örvéni
Beóthy Kálmán ny. MÁV főtisztvi-
selő 76 éves korában meghalt. Teme-
tése kedden délelőtt 10 órakor lesz a
Haller kápolnából. — Özv. dr. Simo-
nyi Ernőné Perné Nácisa 67 éves ko-
rában meghalt. Temetése kedden dél-
előtt 11 órakor lesz a Steinberger ká-
polnából. (Erdélyi „Concordia”)

Eltűntek a litván lelkészek a szov-
jet kivonuláskor. Berlin. A német fővá-
rosba érkezett jelentések szerint a
4150 litvániai római katolikus lel-
kész közül akik a Szovjet betörése
előtt működtek, július 2-ig összesen
kilencszázan jelentkeztek, hogy to-
vább folytassák egyházi hivatásukat
A litván egyházi hatóságok továbbra
is azon fáradoznak, hogy megállapít-
sák, hova tűntek a lelkészek a szov-
jeturalom alatt. (MTI)

MEGHALT BIBESCU HERCEG.
Bukarestből jelenti: A román fővá-
rosban 85 éves korában elhunyt Bi-
bescu, a román Aero Club és a nem-
zetközi léghajózási szövetség elnöke

Mély fájdalommal tudatjuk,
hogy

Özv. dr. SIMONYI ERNŐNE

sz. PERNÉ NARCISZ

ny. polgári iskolai tanárnő,

1. év július hó 6-án éjjel 12
órákor, hosszas szenvedés és
a halálkök szentségének fel-
vétele után, életének 67-ik
évében az Urban csendesen
elhunyt. Megboldogult hült te-
tete kedden, 7. hó 8-án dél-
előtt 11 órákor fog a Ruli-
kovszky temető Sternberg ká-
polnában a római kat. egy-
ház szertartása szerint beszen-
teltetni és ugyanazon temető-
ben örök nyugalomra helyze-
tetni. Az engesztelő szentmise
áldozat 7. hó 9-én délelőtt fél
8 órákor fog az Irgalmasrend
kápolnájában a Mindenható-
nak bemutatni.

Emléke örökké áldva legyen!
Nagyvárad, 1941. július hó
8-án.

Dr. Simonyi Ernő Antal
fia és rokonsága.

Hirdetmény

Debrecen városának egy cca 1000 holdas legelőbirtoka
július hó 21-én, délelőt 9 órakor árverés útján bérbeadásra
kerül. A feltételek Debrecenben a Városházán megtudhatók.

Belehalt sérülésébe egy verekedő
nagyváradai munkás. Saját tud. Nagy
Bálint volt Pop Danila utca 10. szám
alatt lakó munkás, vasárnap verekedés
közben súlyosan megsérült. A verekedő
embert hatóság elleni erőszak miatt
vizsgálati fogságba helyezték. A fog-
házban fájdalomkról panaszkodott,
mire beszállították a kórházba. Hétfőn
reggel az elmekórház igazgatósága ér-
tesítette az ügyészséget, hogy Nagy
Bálint agyvelő sérülésben a kórház-
ban meghalt.

BORIS BOLGÁR KIRÁLY FOGAD-
TA AZ UJ NÉMET KÖVETET. Szó-
fiából jelenti a Bolgár Távirati Iroda:
Boris király fogadta Beckerle új né-
met követet, aki átadta megbízóleve-
let. (MTI)

Ujabb 300 személyt fosztottak meg a
francia állampolgárságtól. Vichyből je-
lenti a NTI: A francia kormány újabb
300 személyt fosztott meg a francia
állampolgárságtól. (MTI)

Középiskolai jellegűt kapnak az ipari
szakiskolák. Kolozsvárról jelenti:
Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács ülésén,
Béldi Kálmán gróf elnök előterjesztése
alapján az erdélyrészi ipari
szakiskolák helyzetével foglalkozott. —
Mintán a közoktatásügyi kormányzat
azt tervezi, hogy az új iskolai évtől
kezdődőleg valamennyi erdélyrészi
ipari szakiskolának középiskolai jel-
legűt ad, tehát jogosultságot nyernek az
érettségi bizonyítványokkal egyenlő
értékű bizonyítványok kiadására.

Szivszélhűdés ért Margittán egy
nagyváradai fakereskedőt. Nagyváradi.
Saját tud. A margittai csendőrség je-
lentette a nagyváradai ügyészségnek,
hogy Róth Miklós 42 éves nagyvára-
di fakereskedő július 6-án Margittán
az utcán hirtelen összeesett és meg-
halt. A hatósági orvos szívszélhűdést
állapított meg.

TIZENHÁROM KOMMUNIS-
TÁT ÉS ZSIDÓT LÖTTEK
AGYON BELGRÁDBAN. Bel-
grádból jelenti a NTI: Mint ille-
telkes helyről közlik, szombaton
Belgrádban 13 kommunista ügy-
nököt és zsidót agyonlőttek rom-
boló cselekmények előkészítése
miatt. (MTI)

Pályázati hirdetmény utmesteri ál-
lásokra. A hivatalos lap 159 száma ut-
mesteri állásokban bekövetkezett üre-
sedések betöltése végett pályázat van
hirdetve. A szóban lévő állások betöl-
tésénél előnyben részesülnek azok,
akik az államépítészeti hivatal kötele-
kében utmesteri próbaszolgálatot tel-
jesítettek, vagy akik utmesteri iskolát
végeztek, vagy a honvéhadseregnél,
illetve 1914—18 évi világháborúban
arcvonalbeli szolgálatot teljesítettek. A
pályázathoz legalább 4 középiskolai
végzettségről szóló bizonyítványt kell
csatolni. Pályázati határidő 1941
augusztus 2. Utmesteri iskolát a kine-
vezés után is, az ideiglenes alkalma-
zás ideje alatt is el lehet végezni. A
pályázat feltételeit az érdeklődőknek
szerkesztőségünk betekintésre rendel-
kezésére bocsátja.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje
a MAGYAR LAPOK“at.

Kisok ifjusági úszónap Nagyváradon a Törekvés ren- dezésében július 13-án

Futballszezon végeztével az úszók
kerültek előtérbe. A magyar hatóságok
az immár „nemzeti sporttá” fej-
lődött úszást Nagyvárad iskoláiban
is kötelezővé teszik. Ennek jegyében
rendezik meg július 13-án a Kisok
úszónapot. Tóth József felsőkereske-
delmi iskolai tanár, Kisok és a Tö-
rekvés elnöke kapott megbízást az
úszónap szervezésére.

Budapesti sporthatóságok és a
Kisok központi vezetősége a „Búvár-
kond és Honvéd” elnevezésű össze-
tett számokban értékes plaketteket
és díjakat tűztek ki a helyezettek-
nek.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
Tóth József tanárnál a Baross Gábor
kereskedelmi iskolában (Hitler Adolf-
utca) és Kovács Gyula vilanszerelő
üzletében (Alapi-utca 2. szám).

Felhívjuk a t. nagyközönség figyel-
mét, hogy a Kisok és a Törekvés,
tanári felügyelet mellett, 12 éves kor-
tól fölfelé, úgy fiúkat, mint leányo-
kat a Magyar Úszószövetség vándor
tréner bevonásával teljesen ingyen
tanítanak, hogy ezzel is szolgálják a
keresztény, immár világhírűvé vált
magyar úszósportot.

Az iskolai sporthatóságok e lap
hasábjain adnak hivatalos tájékozta-
tót a verseny részleteiről. Kérjük az
ifjuságot, hogy a sportrovatot kísér-
jék figyelemmel.

A TÖREKVÉS tornaszakosztálya
ismét megkezdte működését. A Tö-
rekvés úszók a tömegsport szem-
előtt tartásával, egy vezetőséggel, a
két szakosztály szerves együttműkö-
désével, megkezdte a torna szerve-
zését. A Törekvés tornászok technikai
vezetője, Dienes Sándor, a kiváló tor-
nász lett.

Pénzes Lajos ácsmester köszönete a város vezetőségének

A következő levél közlésére kérték
fel szerkesztőségünket:

„A Magyar Lapok július 3-iki
számában megjelent közlemény sze-
rint a közüzemi székház munkála-
tainak vállalatbaadása során az
ácsmunkát Megyeri mérnök úr
kapta meg azzal, hogy azt velem
végeztesse el, 2133 pengő összeg-
ben. En ezért hálás köszönetet
mondok a polgármester urnak és
a városi tanácsos urnaknak. Sajnos,
a munkát azon az áron elvégezni
nem tudom, mert az anyagok je-
lenleg csak magasabb áron szere-
hetem be, ezért volt az én ajánla-
tom magasabb, mint a Megyeri
mérnök uré.

Maradtam tisztelettel.

Id. Pénzes Lajos kép. ácsmester,
Kassanypalota-utca 17.”

SPORT

Szeged FC—NAC 1:1 (1:0)

Nagyvárad. Saját tud. Nagy érdeklődés előzte meg az NB harmadik helyezettjének, a Szeged FC-nek nagyváradi vendégszereplését. Kissé szeles időben, fellocsolt pályán került sor a nagy találkozóra.

Vagy bírő vezetésével funak ki a csapatok, a mintegy 2500 főnyi közönség udvariasan tapsol. A választásnál a Szegednek kedvez a szerencse, így a NAC kezd meglehetősen felerősödött szél ellen.

NAC: Várday—Molnár, Domján—Krasznai, Juhász, Demény—Kovács II, Kovács I, Sárvári, Bodola, Halászi.

Szeged: Tóth—Szabó, Raffai—Ladányi, Baróti, Bertók—Bognár, Kisuczy, Kalmár, Mester, Nagy összehállásban kezdenek a csapatok.

Sárvári indítja el a labdát, támad a NAC, de szerelik és máris a szegedi balszárny indul rohamra. Nagy mint aszélvész rohan a labdáival, hátrajátszik Mesterhez és

még egy perc sem múlik el, ott táncolt a labda Várday hálójában. 1:0.

A gól megzavarta a NAC-ot, Krasznai nem bír a fűre és erőszakos Naggyal, majdnem baj lesz megint, de hárit a védelem.

A játék váratlanul kemény, a Szeged nagyon meg akarta mutatni, hogy ő a vidék legjobb csopata.

Az 5. percben Szabó csúnyán fellöki a befelé húzó Halászi a tizenhatos vonalon. A bírő szabadrúgást ítél. Bodola áll neki a labdának, irtózatossal erővel rálövi, a hatalmas bomba a balkapufa tővéreől vágódik vissza a mezőnybe.

Ha 2 centivel beljebb megy... Váltakozva futnak a támadások, igen veszélyes a Szeged, a NAC támadásait zavarja a szél. A 8. percben Sárvári lövése emberbe akad, majd Bognár támadása után adódik igen meleg helyzet a NAC kapuja előtt. Kalmár lapos lövését fogja Várday, majd Domján a vonalon nyomja meg Bognárt.

a veszélyes lapos szabadrúgást Várday remek elvetéssel fogja.

Juhász ma ismét korlátlan úr a pályán, „eteti” a szegedi belsőket, a labda azonban lecsúszik a lábáról, de baj nincs. Kovács II-höz kerül, eredmény azonban elmarad. A következő pillanatban már Mester bombájátolja korneerre Várday. Nagyon gyorsak a szegediek. Támad a NAC, Sárvári labdáját Kovács II kapásból fölé rugja. 31 p-ben

Nagy sarokrúgása majdnem gólbá csavarodik, Várday alig tudja kiütni.

A másik oldalon Sárvári durrant fölé. A 40. percben Bognár száguld a jobb szélén, beadását Kalmár élesen rugja kapura, Várday a helyén var

Eldurvul a mérkőzés

A második félidőben hatalmas iramot diktál a NAC.

Még csak a 4. p-ben vagyunk, amikor Nagy elesik, segíteni akarják, durván ellöki magát a váradi játékosokat. Mester figyelmeztetést kap. A 11. percben jött át Szeged a NAC térfelébe először. Alig jut azonban szóhoz, viszont, ha támadni tud, veszélyes. A 23. percben adódik nagy helyzet a váradi csatárok előtt. Sárvári hatalmas lövését Tóth nem tudja fogni, kiperdül kezéből a labda, ott van Kovács II, lövéshez azonban már nem jut, szerelik. A szegediek a bírőhoz szaladnak, kiderül, hogy Rónay edzőre van panaszuk, a bírő leküldi a pályáról az edzőt.

A 29. percben Sárvári fölé lö, majd ismét a szegedi kapufa csattan. A 33. percben a jobbszélre húzódott Kovács I. helyett Mihók áll be. A 41. percben Kisuczy csúnyán megasra ugorva talpalja le a labdát a fejélni akaró Sárvári feje fölül, a teljesen megzavarodott bírő a NAC ellen ítél szabadrúgást. Egy perc múlva végre megszületik az egyenlítés.

Halászi beadása nyomán kavardás támad a Szeged kapuja előtt, Mihók közelről megszerzi az egyenlítést. 1:1.

A 45. percben megszerezhető a NAC a győzelmet. Halászinak csak a lábát kellene odatenni Kovács II. lapos be-

Botrány az öltözőben

A mérkőzés után a két csapat felsorakozott a közönség üdvözlésére. Udvarias tapsot kaptak. A levonulás alatt azonban már kirobbantak a szenvedélyek. Mester, a Szeged balösszekötője minősíthetetlen hangon támadt Rónayra, a NAC edzőjére.

Rónay e. Markovich elnöktől próbált elégtételt kérni, aki azonban kijelentette, hogy semmi köze játékosok viselkedéséhez.

A hangulat nemcsak paprikás, hanem egészen szokatlan is volt. Végül a rendőrség vetett véget a csunya vitának, amikor igazoltatni akarta Mestert.

Pénteken indul atlétaválogatottunk a svéd—magyarrá

Gyenge eredményeket hozott a vasárnapi utolsó verseny

Budapestről jelentik. (MTI.) Ha valami egészen váratlan esemény nem jön közbe, pénteken útnak indul a magyar válogatott atlétacsapat Göteborg felé, hogy eleget tegyen a svédek meghívásának. Vasárnap a MAC-pályán még egy erőpróba volt, melynek részletes eredményei a következők:

100 méteren: 1. Gyenes 11 mp., 2. Kiss 11.3 mp., 3. Vermes 11.4 mp.

400 méteren: 1. Gorkói 50.2 mp., 2. Góbi 51.1 mp., 3. Filó 51.4 mp.

400 méteres gátfutásban: 1. Polgár 56 mp., 2. Kiss 56.4 mp., 3. Hetényi 57.7 mp., 4. Szeben 58.2 mp.

110 méteres gátfutásban: 1. Szabó dr. 15.1 mp., 2. Hidas 15.4 mp., 3. Kiss 15.8 másodperc.

1000 méteren: 1. Harsányi 2 p 26.3 mp., 2. Szabó Miklós 2 p 27.2 mp., 3. Gyergyói 2 p 28.4 mp., Hires és Iglói, a két válogatott nem indult.

5000 méteren: 1. Szilágyi 14 p 38.6 mp., 2. Csaplár 14 p 38.8 mp., 3. Németh 14 p 40.6 mp., 4. Pataki 14 p 42.6 másodperc.

Távolugrásban: 1. Vermes 706 cm., 2. Simonyi 694 cm.

Hármasugrásban: 1. Dusnokj 13.98 méter.

Magasugrásban: 1. Tordaj 182 cm., 2. Máté 174 cm., 3. Gáspár 174 cm.

Rúdugrásban: 1. Zsuffka 390 cm., 2. Kovács (MAC) 390 cm., 3. Kovács (Tórekvés) 380 centiméter.

tökre, ápolni kell. Épületes jelenet: fenyegetőznek a szegediek. Irtózatossal nyomás alatt áll a Szeged.

heten is védekeznek és rugdalják a váradiakat, ahol érik. A bírő erélytelen, tévedést tévedésre halmoz, teljesen kiengedi kezéből a mérkőzést és ez csak jobban felpaprikózta a játékosokat.

adására, de elnézi. A bírő néhány perces hosszabbítás után lefújta a mérkőzést, amely ugyan barátságos volt, de

a legkeményebb bajnok mérkőzésen is túltett, ennek azonban nem a NAC volt a kezaeményezője vagy okozója.

Bírálat.

Mint már említettük, a mérkőzés nem sok szépet hozott, inkább küzdelem volt, mint játék. A szegedi fiukat nem előzte meg valami jó hírnév, tudtuk rólok, hogy nem játszanak „kiszaszonyfutballt”, de emyire keménynek, sőt durvának mégsem kellett volna lenniök még akkor sem, ha minden áron győzni akarnak.

Amit pedig a második félidőben az időhúzás terén nyújtottak, valóságos magasiskola volt.

Igy a barátságosnak indult mérkőzésnek az MLSZ előtt lesz folytatása, mert a NAC vezetősége nem hagyhatja, hogy egy magáról megfélemedezett játékos becsmérleje a vendéglátó udvarias csapat vezetőségét.

(pl.)

Nyilatkozatok.

Markovich Szilárd, a Szeged elnöke: Nincs semmi mondani valóm.

Krüger Jenő, a NAC intőzője: Az erős szél mindkét csapatot zavarta, főleg a NAC terveit huzta keresztül. A Szeged második félidőbeli időhúzása sportszerűtlen, nem illik NB csapathoz az ilyen viselkedés.

csapatnak jobban sikerül az indulás. A magyar csapat az első ötszáz méter alatt ledolgozza hátrányát, majd vezet. Végül az olasz együttes nagy küzdelem után 1 hajó hosszal győz.

Háromhe es pihenőre megy a NAC

Nagyvárad. Saját tud. A NAC—Szeged FC-mérkőzés végét jelző ket-tős sipjellel egyúttal a NAC jól megérdemelt nyári szabadságának kezdetét is jelentette.

A játékosok július 27-ig szabadságot kaptak. 27-én azonban már mérkőzést játszanak Nagyváradon vagy valahol idegenben, meghívásnak tesznek eleget. Utána erősen hozzálátnak a Szent István-Kupa küzdelmeihez való készülődéshez, hiszen a NAC a Ferencvárossal került szembe július 9-én.

A pihenő jól jön a játékosok számára. A vezetőség azonban nem pihen, alaposan készíti elő a csapat jó szereplésének lenetőségét és feltételeit a Szent István-Kupában, utána pedig az NB-mérkőzések során.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalék engedély

Lakás

10 pengőt fizetek annak, aki egyszerű konyha, kamrával megfelelő lakást ajánl augusztusra „Egy pár” jellegre kiadóba. 776

2 szoba alcov, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó. — Ugyanott könyvszekrény, íróasztal eladó. Bunytay liget 6. 760

Kiadó központban csinosan bútorozott szoba egy vagy két személynek, fürdőszoba használattal. Alapi u. 1. ajtó 2. Megtekinthető délelőtt 9 óráig. 766

Adás-vétel

Öltöződni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet, Bémer tér 1, udvarban Magas árakat fizetek használt ruhákért. 702

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas aron veszek, órát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Kertes kis ház a strandfürdő közelében olcsón eladó. Érdeklődni lehet dr Dobay ügyvéd, Szaniszló-u. 4. Telefon 11—15. 757

Aranyat, ezüstöt, ékszer magas aron veszek. Haszlinger ékszerész, Rakóczi ut 8. 545

Kisebb vendéglői berendezés eladó. Értekezni: Bartha Károly-u. 7. 782

28.000 db I. osztályú tégla eladó. Cim a kiadóban. 781

Fűszerüzlet berendezést megvételre keresek. Timár-u. 3. ajtó 2. 778

Jókarban levő 13 regiszteres harmonium eladó. Kálvária-u. 63. 777

Hűlőfelé

Jómeneteli kisebb fűszerüzlet, berendezéssel, más vállalkozás miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 779

Allást nyec

Gyors- és gépiró felvétetik az Al-lami Kórházban. Jelentkezés délelőtt 19 órakor. 780

KIADÓTULAJDONOS:
szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgóképen, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.